

4. Гасюк І.Л. Механізми фінансування галузі «фізична культура і спорт» / І.Л. Гасюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2012-4/doc/3/07.pdf>.

5. Голуб А. Шкільні проблеми для дорослих / А. Голуб // Олімпійська арена. – 2006. – № 8. – С. 20–21.

6. Закони України «Про Державний бюджет України на 2009 р.» від 26 грудня 2008 р. № 835-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T080835.html.

7. Закон України «Про Державний бюджет України на 2012 р.» від 6 грудня 2012 р. № 5515-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T125515.html.

8. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24 грудня 1993 р. № 3808-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3808-12/page3>.

Гураш Віталій Васильович, *головний казначей Управління Державної казначейської служби України у Чортківському районі*

УПРАВЛІННЯ ДОХОДАМИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

До одних із найбільш проблемних напрямків управлінської діяльності належить управління доходами Державного бюджету України. Нераціонально побудована система доходів бюджету, використання недосконалих методик бюджетного прогнозування, нестабільність законодавства, що здійснює регламентування відносин в бюджетній сфері, великі масштаби ухилення від сплати податків, а також недовиконання планових показників, щодо окремих видів діяльності – всі ці фактори є результатом недостатньо обґрунтованих теоретичних основ управління доходами Державного бюджету. Ще однією причиною є те, що відсутня концепція управління із врахованими особливостями соціально-економічного розвитку країни, завдань та функцій, що повинна виконувати держава відповідно до Конституції, використання неефективної системи контролю та адміністрування. Із вищесказаного випливає, що існує необхідність розвитку теоретичних розробок з питань управління доходами Державного бюджету, науково-

го обґрунтування методики планування, удосконалення адміністрування та контролю. В цьому і полягає актуальність та практична значимість нашого дослідження.

Проблеми управління доходами Державного бюджету досліджували багато вчених та науковців. Зокрема, Дяченко Я. встановив тенденції кінцевого використання наявного доходу й основних характеристик виробництва ВВП, які використано для формування стратегічних напрямів макроекономічної політики [3]. Каленський М. у статті розглядає проблеми формування доходів частини бюджету, проблеми і суперечності функціонування податкової системи держави, обґрунтовує заходи для їхнього розв'язання [4]. Семчик О. досліджує проблему формування доходної частини Державного бюджету України [5].

Певний постійний вплив на формування системи доходів Державного бюджету України мають зміни до бюджетного законодавства, економічний розвиток в країні, адаптації міжнарод-

ного досвіду ведення бізнесу, економічні кризи та ряд інших факторів, що і зумовлює подальше дослідження та вирішення проблем даної сфери.

Для збалансування системи доходів Державного бюджету потрібно провести організацію належної системи регуляторних органів та управління. Необхідно здійснювати стабільну бюджетну політику (в т.ч. це стосується вчасного прийняття Закону України «Про Державний бюджет України», та інших законів, що мають безпосередній вплив на податкову систему України); посилити наукову обґрунтованість планових показників та узгодити їх між міністерствами; запровадити належне узгодження програм соціально-економічного розвитку держави з плануванням бюджету; розробити та відповідно дотримуватись бюджетної стратегії.

Також, одним із першочергових завдань повинно стати встановлення ефективного контролю за рухом бюджетних коштів, корупцією, контрабандою, порушенням митних правил, видачею нелегальних заробітних плат. Такі заходи, щодо зниження рівня тінізації економіки мають забезпечити зниження дотацій із державного бюджету, що в свою чергу вплине на зростання його дохідної частини.

Варто зосередити увагу також на коригуванні системи доходів із її видавковою частиною. Досить важливим питанням є також розвиток інноваційних технологій, проведення обґрунтованої державної політики в частині витрат, політики формування дохідної частини Державного бюджету України та дефіциту бюджету.

Важливим фактором, що мав безпосередній вплив на обсяги доходів бюджету стала зміна податкової політики нашої держави. Саме тому в частині розгляду стратегії формування бюджету, варто було б виокремити податкову стратегію. Це буде мати також певні позитивні наслідки щодо формування доходів бюджету. Прийняття Податкового кодексу започаткувало певні зміни в податковій системі. Рекомендовано: щодо ПДВ: не змінювати його на будь-який інший податок, а здійснити відповідне забезпечення його належного адміністрування, підвищити рівень прозорості механізму відшкодування ПДВ, провести поступове зниження відшкодування ПДВ підприємствами-експортерами сировини і напівфабрикатів (в період 10 років); щодо акцизного податку: підвищити ставки на алкогольну та тютюнову продукцію для поетапного узгодження податкового законодавства з положеннями ЄС, проводити посилений контроль щодо ввезення та нелегального виробництва контрабандних підакцизних товарів, а також розширити перелік підакцизних товарів, за рахунок ювелірних виробів класу «люкс», а також інших предметів розкоші.

Економіка України потребує значних інвестицій. Саме тому для розвитку країни необхідне пільгове оподаткування. З метою наповнення дохідної частини Державного бюджету держави та врегулювати пільговий режим потрібно його вдосконалити. Для цього рекомендовано здійснити ряд таких заходів: ввести обмежені терміни дії пільг (3–5 років) з чітко визначеною оцінкою їх ефективності; пільги з ПДВ і ввезених товарів на територію України

варто було б залишити для ввезення високотехнологічного обладнання з-за кордону, що сприятиме розвитку лише найсучасніших напрямів науки та техніки.

Вищенаведені заходи, а також загалом розширення бази оподаткування повинне забезпечити зростання частки

податкових надходжень до бюджету, що призведе до збільшення самих доходів Державного бюджету. Варто звернути увагу на те, що на процес формування доходів Державного бюджету безпосередній вплив має стан вітчизняної ринкової економіки.

Література:

1. Бюджетний кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України від 8 липня 2010 р. № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Податковий кодекс України. Прийнятий Верховною Радою України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Дяченко Я.Я. Пріоритетні напрями державного впливу на формування доходів бюджету / Я.Я. Дяченко, Л.М. Колесник, А.М. Цугунян // *Фінанси України*. – 2008. – № 7. – С. 34–52.
4. Каленський М.М. Доходи державного бюджету як дзеркало економіки держави / М.М. Каленський // *Фінанси України*. – 2006. – № 9. – С.10–17.
5. Семчик О. Доходна частина бюджету як складова Державного бюджету України / О. Семчик // *Право України*. – 2003. – № 9. – С. 68–73.

Дерлиця Андрій Юрійович, доцент кафедри фінансів Тернопільського національного економічного університету, к.е.н.

Сгорова Анна Сергіївна, студентка групи ФУМзм-51 Тернопільського національного економічного університету

ОКРЕМІ НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УКРАЇНІ

Найважливішим етапом бюджетного процесу, на якому реалізуються завдання та заходи соціально-економічного розвитку держави, є виконання бюджету. Виконання місцевого бюджету має за мету забезпечити надходження доходів і фінансування видатків в межах затверджених бюджетів. У науковій літературі питання державного управління бюджетними ресурсами та проблеми організації виконання місцевих бюджетів висвітлені достатньо широко, зокрема, дослідженнями даної проблематики займалися такі науковці,

як С. Буковинський, Т. Безверхнюк, М. Гончаренко, В. Демянишин, Г. Дмитренко, О. Іваницька, О. Кириленко, І. Лопушинський, М. Миколайчук, В. Поліщук, І. Розпутенко, С. Юрій та багато інших. Проте, не зважаючи на значні здобутки науковців і практиків, у цих дослідженнях низка питань та проблем висвітлена неповністю, потребує подальшого уточнення та розвитку. Метою даного дослідження є виявлення існуючих проблем щодо ефективності управління місцевими бюджетними ресурсами та пошук шляхів оптимізації